

ARCUS

- **Uitvoering 30 trajecten t.b.v. getraumatiseerde statushouders**
- **Ontwikkelen van kennisnetwerk en diagnosecentrum voor vluchtelingen met een verblijfsstatus**

Verkorte versie van projectplan; s.v.p. vertrouwelijk gebruiken! Eigendom van Stichting MJD Groningen; versie oktober 2003

ARCUS-projecten

Aanleiding

Een aantal oud- en nieuwkomers in Groningen hebben dusdanige meervoudige problemen dat integratie in en/of deelname aan onze samenleving ernstig belemmerd wordt. Te denken valt aan het ontbreken van een sociaal netwerk, (vrijwilligers) werk en voldoende beheersing van de Nederlandse taal. Binnen deze groep valt een subgroep te herkennen waarvan vermoed wordt dat het hebben van een of meerdere (oorlogs)trauma's ook een dominante rol speelt. Deze trauma's kunnen te maken hebben met bijvoorbeeld: geweldservaringen in oorlogssituaties in het land van herkomst; politieke onderdrukking; het hals over kop moeten vluchten met achterlating van familie; langdurig verblijf – samen met andere getraumatiseerden – in AZC's; en cultuurshock. Veelal herkennen we bij deze groep gestapelde problematiek.

Om deelname aan het maatschappelijke leven en werk voor deze groep te bevorderen, moet specifiek rekening worden gehouden met de aanwezigheid van psychosociale en somatische problemen. Hierbij kan ook etniciteit en daarmee samenhangend, het cultuuraspect, een rol spelen binnen behandeling of begeleiding (is onze zorg ingericht op adequate hulp aan vluchtelingen met een trauma?). Veelal ontbreekt het consulenten en hulpverleners aan tijd of hebben ze moeite met het gericht inspelen op deze problematiek en weet men niet passend te verwijzen.

Inhoud

De Stichting MJD is daarom in opdracht van de Gemeente Groningen (dienst SoZaWe) met een laagdrempelig project gestart om deze kwetsbare groep intensiever te diagnosticeren en te begeleiden (naar vormen van werk, scholing of dagbesteding) en/of gericht te verwijzen. De hulpverlener van de MJD werkt hierin nauw samen met andere instanties en reïntegratiebedrijven.

Belangrijke uitgangspunten zijn hierbij: uitgaande van draagkracht en draaglast, de cliënten zo spoedig mogelijk activeren (hieronder valt ook vergroten van sociale netwerk); een meer integrale en multidisciplinaire aanpak (een multidisciplinair diagnoseteam staat de directe eerstelijns hulpverlening terzijde). De verwachting is dat cliënten hierdoor:

- meer gerichte hulp ontvangen en instanties beter samenwerken en herstel wordt bevorderd;
- geactiveerd worden, met hun toekomst bezig zijn en dit ten goede komt aan hun welzijn;
- deelname aan arbeid wordt bevorderd en daarmee het perspectief wordt verbreed;

Meer in het algemeen is de verwachting dat met deze aanpak de participatie aan en integratie in de samenleving wordt bevorderd.

Het uitvoerende project – ARCUS 30 reïntegratietrajecten voor getraumatiseerde statushouders – genereert direct kennis en ervaring. Deze wordt vervolgens binnen het andere project 'ARCUS Kennisnetwerk en diagnosecentrum' gedocumenteerd en overgedragen aan eerstelijns werkers van andere organisaties. In dit project participeert naast de dienst SoZaWe ook OCSW van de gemeente Groningen als opdrachtgever. De twee projecten staan in een directe relatie tot elkaar.

Het ARCUS *Kennisnetwerk en diagnosecentrum* brengt daarnaast ook de regionaal (denk aan de GGz) en nationaal (b.v. Pharos en De Vonk) aanwezige kennis en ervaring in kaart. Zij wil deze expertise ook inzetten binnen een programma van deskundigheidsbevordering en andere vormen van kennisoverdracht aan werkers in de eerste lijn. Hierbij kan gedacht worden aan elektronische informatie ontsluiting. Kennisvraag en – aanbod worden op deze wijze bij elkaar gebracht.

Het Kenniscentrum opent daarnaast een informatiedesk waar met name eerstelijns professionals laagdrempelig terecht kunnen met vragen rond het onderwerp. Ofwel het Kenniscentrum is in staat vanuit haar eigen opgebouwde expertise gericht advies te geven, ofwel zij weet op basis van haar verworven kennis van de sociale kaart, waar de antwoorden te halen zijn (kan ook via gerichte doorverwijzing).

Vanuit de uitvoering worden ook hiaten binnen het hulp- en dienstverleningsaanbod ten behoeve van de doelgroep, nader geïnventariseerd. Tevens willen we vanuit beide projecten ook de hulpvragen rond deze groep signaleren en daarover adviseren. Deze worden middels een adviesrapport onder de aandacht gebracht van de gemeente en andere betrokkenen (koepel)instanties. Zij vormt ook input voor een beleidsdag over interculturalisatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod van locale en regionale organisaties. Het Kenniscentrum heeft hierin als rol om partijen bij elkaar te brengen, input te leveren en discussie op gang te brengen.

Meerwaarde project

- In de huidige situatie is de kennis over dienstverlening aan (oorlogs)getraumatiseerde allochtonen niet gebundeld aanwezig en laagdrempelig beschikbaar. Het is dan ook de bedoeling deze kennis meer transparant te maken en over te dragen aan consulenten, hulpverleners, reïntegratiemedewerkers en andere belanghebbenden. Hiermee wordt tevens interculturalisatie van hulp en begeleiding bevorderd. Dit gebeurt vanuit het project 'Kenniscentrum' dat parallel loopt aan het reïntegratieproject waarin 30 cliënten begeleid worden (dus feitelijk is er sprake van twee projecten).
- Deze groep zal op een adequate wijze intensiever en waar nodig multidisciplinair gediagnosticeerd worden (vanuit GGz kant, medisch en arbeidskundig). Vervolgens wordt een meer integraal en passend aanbod ontwikkeld voor deze groep klanten. Denk hierbij aan: hulp; zorg; activering; werk; andersoortige trajecten; of combinaties hiervan (dual). De uiteindelijke toeleiding naar (gesubsidieerd)werk of scholing (waar mogelijk) vindt onder de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de Dienst SoZaWe plaats.
- Meerwaarde ligt vooral ook in het experiment om zorg- en hulpverlening voor deze groep te integreren in trajecten gericht op (re)ïntegratie en participatie. Het uiteindelijke doel is dat cliënten in staat zijn vormen van werk te verrichten. Middels de integrale aanpak wordt ook afstemming tussen de verschillende 'loketten' bewerkstelligd.

Nadere toelichting project/experiment

1) ARCUS; Uitvoering reïntegratieproject t.b.v. 30 getraumatiseerde cliënten

Doelgroep

Statushouders (oud- en nieuwkomers) waarvan vermoed wordt dat zij (oorlogs)getraumatiseerd zijn.

Doorlooptijd project / experiment

24 maanden vanaf 1 januari 2003, met een mogelijke uitloop tot september 2005

Opdrachtgever

Dienst SoZaWe, Gemeente Groningen

Opdrachtnemer / uitvoerder

Stichting Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening (MJD)

Beoogd resultaat

- Diagnosticeren en plaatsen van 30 cliënten met (vermeende)(oorlogs)trauma's op een (dual)traject. Dit is vooreerst gericht op zorg- en hulpverlening in combinatie met trajecten gericht op activering, reïntegratie en participatie. Toeleiding naar werk is het uiteindelijke doel (valt onder verantwoordelijkheid van SoZaWe). In voorkomende gevallen zal vooreerst alleen zorg- en hulpverlening haalbaar zijn. Hier speelt de hulpverlener van MJD een belangrijke rol. De casemanager MJD bewaakt de voortgang en lost knelpunten op en zorgt voor passende trajecten.
- 90% van de cliënten hebben een eerste stap in een activeringstraject gezet (trede 1 van de laddersystematiek van de gemeente Groningen)
- 25% van deze groep heeft een vervolgstap gemaakt (trede 2)

2) ARCUS Kennisnetwerk en diagnosecentrum getraumatiseerde vluchtelingen

Doelgroep

Eerstelijns organisaties / werkers die werken met statushouders (oud- en nieuwkomers) waarvan vermoed wordt dat zij (oorlogs)getraumatiseerd zijn. In het verlengde daarvan zal er ook aandacht zijn voor dienstverlening aan asielzoekers; werken met allochtonen; en problematiek rond illegaal verblijvenden

Doorlooptijd project / experiment

24 maanden vanaf 1 maart 2003

Opdrachtgever

Dienst SoZaWe, Gemeente Groningen (in opdracht van ministerie SZW); OCSW; VSB fonds

Opdrachtnemer / uitvoerder

Stichting Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening (MJD)

Beoogde resultaten

- Bundeling van kennis en ervaring m.b.t. problematiek, diagnostiek en begeleiding van allochtonen, onder meer via de ontwikkeling van een sociale kaart met betrekking tot getraumatiseerde vluchtelingen.
- Ontsluiting en uitwisseling van de kennis en ervaring, onder meer via themabijeenkomsten, inrichting van een consultfunctie en digitale vormen.
- Overlap en hiaten signaleren in zorg-, hulp-, reïntegratie- en overige dienstverleningsaanbod voor deze doelgroep en hierover adviseren
- Advies over en activiteiten in het kader van verdere interculturalisatie van zorg/hulp/begeleiding.
- Ontwikkeling van een diagnosemethodiek en –instrumentarium voor vluchtelingen met oorlogstrauma's (gaat vooraf of is complementair aan specialistische GGz diagnostiek en behandelingsmethoden).
- Inzicht in mate waarin huidige beschikbare instrumentarium voldoet voor toeleiding naar werk van deze doelgroep en op welke onderdelen nieuwe instrumenten zouden moeten worden ontwikkeld.

Nadere informatie?

Stichting MJD (Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening) P/a Zaagmuldersweg 65 9713 LG Groningen	Dhr. Jan Nap, projectleider MJD 050-3125656 j.nap@mid.nl	Mw. Harriët Visscher, casemanager MJD 050-3125656 h.visscher@mid.nl
--	--	---